

74. FIVE-LEAVED CHASTE TREE

- **Scientific Name:** *Vitex negundo*
- **Marathi Name:** निरगुडी
- **Commonly Name:** Five-leaved chaste tree
- **Family:** Verbenaceae

Leaves and Arrangement

- **Type:** Digitately palmately compound with 3-8 leaflets, rarely unifoliate
- **Arrangement:** Opposite
- **Shape:** Leaflets are lanceolate-elliptic or ovate-lanceolate
- **Aroma:** Often aromatic or foetid
- **Petiolate:** Yes, with stout petioles
- **Stipules:** Exstipulate

Fruit

- **Type:** Drupe
- **Characteristics:** Hard endocarp, 4-seeded, seeds are oblong or obovoid, non endospermous
- **Fruiting Period:** Almost throughout the year

Flowers

- **Type:** Bisexual, zygomorphic, hypogynous
- **Calyx:** Cupular or campanulate, 5 toothed, rarely 3 to 6 or subentire
- **Corolla:** Hypocrateriform, 5 lobed, colors vary from white to blue or purple; corolla tube can be straight or curved, usually villous inside and pubescent outside
- **Stamens:** 4, didynamous, inserted above the middle of the tube, exserted, filaments filiform, anthers oblong or elliptic
- **Ovary:** Bicarpellary, 2-4 celled, each locule containing 1 ovule, hairy
- **Style:** Filiform, stigma bilobed with equal lobes
- **Flowering Period:** Almost throughout the year

Inflorescence

- **Type:** Axillary or terminal dichasial cymes, lax diffuse panicles or corymbs, sessile or pedunculate
- **Bracts:** Narrow, linear, around the size of the calyx

Bark Structure

- **Stem and Branches:** Obtusely quadrangular

Habitat

- **Environment:** Typically found in tropical and subtropical region

Uses

1. Leaves possess anti-inflammatory, antibacterial, and anti-fungal properties.
2. Stems used as firewood.
3. Branches and twigs used in basket making.
4. Leaves yield an essential oil.
5. Leaves have insecticidal properties.

Fun Facts

- Leaves are smoked for relief of headaches and catarrh.
- Used for soil retention and moisture conservation in sandy arid areas.
- Some forms are used as ornamental plants.
- Used for afforestation and reclamation of forestlands affected by floods.
- Used as a live fence or boundary

74. FIVE-LEAVED CHASTE TREE

- **Scientific Name:** *Vitex negundo*
- **Marathi Name:** निरगुडी
- **Commonly Known As:** Five-leaved chaste tree, Horseshoe vitex, Chinese chaste tree
- **Family:** Verbenaceae

पानांच्या रचना आणि मांडणी

- **प्रकार:** अक्षीय किंवा पामेटली संयुक्त ३-८ पर्णिका असलेली, कधीकधी एकल पत्रिका
- **मांडणी:** समोरासमोर
- **आकार:** पर्णिका लॅन्सोलेट-एलिप्टिक किंवा अंडाकृती-लॅन्सोलेट
- **सुगंध:** अनेकदा सुगंधित किंवा दुर्गंधीयुक्त
- **पेटीओलेट:** होय, मजबूत पंखासह
- **स्टिप्युलेस:** असटिप्युलेट

फळ

- **प्रकार:** द्रुप
- **वैशिष्ट्ये:** कडक अंतःकवच, ४ बिया, बिया ओबळांग किंवा उलट अंडाकृती, बिना अंतःकवचाच्या
- **फळांचा कालावधी:** वर्षभर

फुले

- **प्रकार:** द्विलिंगी, झायगोमॉर्फिक, हायपोजेनस
- **कॅलिक्स:** कपासारखा किंवा घंटेसारखा, ५ दात असलेला, क्वचित ३ ते ६ किंवा अंशतः अखंड
- **कोरोला:** हायपोक्रेटरिफॉर्म, ५ लोब असलेला, रंग पांढऱ्यापासून निळ्या किंवा जांभळ्यापर्यंत बदलतो; कोरोला नलिका सरळ किंवा वक्र, सामान्यतः आतून केसाळ आणि बाहेरून केसाळ
- **केसर:** ४, डीडायनामस, नलिकेच्या मधोमध पासून घुसवलेले, उभे, तंतुमय, फिलामेंट्स तंतुमय, अंथर्स लांबट किंवा अंडाकृती
- **अंडाशय:** बायकार्पेलरी, २-४ कक्ष, प्रत्येक लोक्युलमध्ये १ अंडाणु, केसाळ
- **शैली:** तंतुमय, स्तिग्मा दोन लोब असलेला, समलोबी
- **फुलांचा कालावधी:** वर्षभर

पुष्पगुच्छ

- **प्रकार:** अक्षीय किंवा टर्मिनल डाइक्शियल सायम्स, लॅक्स विसरलेले पॅनिकल्स किंवा कॉरिम्ब्स, बिनापाय किंवा पेडुंकलेट
- **ब्रॅक्ट्स:** अरुंद, रेखीय, कॅलिक्सच्या आकारानुसार

साल रचना

- **कांड आणि शाखा:** तिरपे चौकोनी

निवासस्थान

- पर्यावरण: सामान्यतः उष्णकटिबंधीय आणि उपोष्णकटिबंधीय प्रदेशांमध्ये आढळते

उपयोग

- पानांमध्ये दाहनाशक, जीवाणुनाशक, आणि बुरशीनाशक गुणधर्म असतात.
- खोड जळणासाठी वापरले जाते.
- शाखा आणि झाडांचा वापर टोपल्या बनवण्यासाठी केला जातो.
- पानांपासून अत्यावश्यक तेल प्राप्त होते.
- पानांमध्ये कीटकनाशक गुणधर्म असतात.

मजेदार तथ्ये

- पानांचा धूर डोकेदुखी आणि कफाच्या आरामासाठी केला जातो.
- वाळवंटी प्रदेशात माती टिकवण्यासाठी आणि ओलावा साठवण्यासाठी वापरले जाते.
- काही प्रकार शोभेच्या वनस्पती म्हणून वापरले जातात.
- पूरग्रस्त जंगलाच्या पुनर्वनीकरणासाठी आणि पुनर्निर्माणासाठी वापरले जाते.
- जिवंत कुंपण किंवा सीमारेषा म्हणून वापरले जाते.

* Image Credit : India Biodiversity Portal